

Tereza Kazdová

*Diskurzívne markátory ¿eh?, ¿no?, ¿sabes? v španielčine a ich náprotivky v češtině
a slovenčině*

Posudek vedoucí bakalářské práce

Předkládaná bakalářská práce si klade za cíl na základě sekundární literatury a korpusů mluveného i psaného jazyka popsat tři vybrané španělské diskurzivní markátory a ilustrovat jejich funkci také skrze systémové srovnání s češtinou a slovenštinou. Přestože zvolené téma kladlo na autorku vysoké nároky zejména v oblasti metodologie (pracuje s pěti různými jazykovými korpusy), hned úvodem svého hodnocení musím konstatovat, že výsledkem je text po všech stránkách nadprůměrný a vyzrálý, který nejen svým rozsahem, ale především šíří záběru a hloubkou zpracování dalece překračuje požadavky kladené na absolventy bakalářského cyklu a bez obtíží splňuje i nároky kladené na kvalitní práce diplomové.

Struktura práce odpovídá praktickému úzu, kdy jsou nejprve představena teoretická východiska, která jsou následně aplikována v části praktické, tj. v tomto případě v několika případových studiích provedených na jazykových korpusech. Přestože část teoretická vychází do značné míry z témat, která nejsou v rámci bakalářského cyklu souvisleji probírána (pragmatika, *registros* a funkční jazykové styly), předkládaný text je po všech stránkách kvalitní, problematika je představena vyčerpávajícím způsobem, a to jak s ohledem na španělštinu, tak i na češtinu a slovenštinu. Vyzdvihnout bych chtěla zejména autorčinu schopnost nejen mezi sebou porovnávat přístupy různých autorů a vzájemně je kombinovat (což už samo o sobě není v bakalářských pracích samozřejmostí), ale především opravdu systematicky srovnat španělský přístup s přístupem českým a slovenským. V řadě závěrečných prací, které staví španělštinu do kontrastu s češtinou (slovenštinou), se setkáváme s tím, že je téma poměrně podrobně popsáno z perspektivy španělštiny, zatímco čeština (slovenština) jsou v teoretických výkladech zmíněny spíše okrajově. Bakalářská práce Terezy Kazdové se vyznačuje nebývalou schopností vidět přístupy různých španělsky píšících autorů jako jeden proud, který je následně jako celek postaven do protikladu k přístupu českému a slovenskému. Čtenář si tak i z úvodních kapitol odnáší dojem ucelenosti a skutečného porovnání dvou obecnějších přístupů, a to v míře, s níž jsem se osobně v bakalářské práci doposud neseetkala. Velmi kladné hodnocení si zaslouží také důkladně promyšlená struktura úvodních kapitol, které plynule navazují jedna na druhou, postupují od obecnějších výkladů k těm konkrétnějším a velmi hezky propojují část teoretickou s pozdějšími praktičtější orientovanými analýzami.

Jádro práce představuje rozsáhlá kapitola číslo 3, která zkoumá tři konkrétní diskurzivní markátory na jazykových korpusech. Také této části není prakticky co vytknout a je zpracována nesmírně pečlivě a promyšleně. V souvislosti s jazykovými analýzami musím na prvním místě zmínit dle mého názoru velmi šťastnou volbu tří markátorů, které budou podrobeny zkoumání. Všechny se vyznačují vysokou frekvencí, širším spektrem možných funkcí, mají rysy, jimiž jsou si vzájemně podobné, i ty, jimiž se liší. To vše umožňuje autorce na základě jejich analýzy vyslovit i řadu obecnějších závěrů k otázce funkce těchto jazykových elementů jako takových.

Jak již bylo zmíněno v úvodu, praktické kapitoly mají významný metodologický rozměr, neboť autorka pracuje s korpusem paralelními (česko-španělský a slovensko-španělský) i s jednojazyčnými korpusem všech tří zkoumaných jazyků. Ve svých analýzách dle mého názoru nápaditě využívá všech možností, které jí tyto nástroje poskytují, a výborně kombinuje kvantitativní kontrastivní analýzy (jež jí pomáhají určit české a slovenské systémové protějšky zkoumaných slov) s analýzami kvalitativními, v nichž komentuje (opět na bakalářskou úroveň nebývale vyzrálé) funkce diskurzivních markátorů v nahrávkách autentických a spontánních rozhovorů mluvčích španělštiny, češtiny a slovenštiny. Tento dvojí pohled na problematiku byl vlastním nápadem autorky a výstupy z takto provedené analýzy hodnotím bez rozpaků jako výborné a také zajímavé a podnětné i pro další bádání.

Kladné hodnocení si zaslouží i závěr práce, který rozhodně není jen shrnutím již jednou zmíněných poznatků. Autorka se zde zdařile pokouší o vyslovení obecnějších tezí o tom, jak fungují diskurzivní markátory v jazyce a nakolik korpusová analýza odpovídá závěrům vyplývajícím ze sekundární literatury.

Po formální stránce taktéž nemám k práci námitek, překlepy prakticky nenacházím. Snad jen počet příkladů z paralelních korpusů je někdy zbytečně vysoký a každý z komentovaných jevů by dle mého názoru bylo možné doprovodit jen jedním, nikoli dvěma velmi podobnými příklady. To však může být jen subjektivní dojem. Autorčino vyjadřování je kultivované a odpovídá stylu, jaký se očekává v odborných pracích.

Náměty k obhajobě:

- Jak autorka z uživatelského hlediska hodnotí korpuse, s nimiž pracovala? Liší se významně např. v možnostech vyhledávání, práce s výsledky atd.?
- Vzhledem k tomu, že autorka je studentkou také oboru Anglistika-amerikanistika, nabízí se otázka, zda by podobné téma bylo možné zpracovat i s ohledem na angličtinu. Je podle autorky možné například anglické *question tags* chápat jako protějšek

španělských *marcadores discursivos*? Nebo se podle ní jedná o systémy do značné míry mimoběžné?

- Zkoumané téma je možné označit za poměrně nové a moderní. Je autorčiným cílem věnovat se mu i do budoucna? Jakými dalšími směry by bylo podle ní možné bádání nasměrovat?

Jak vyplývá z výše řečeného, celkově hodnotím předkládanou práci jako nadprůměrnou, k jejímu obsahu nemám námitek, jednoznačně ji doporučuji k obhajobě a předběžně navrhuji hodnocení *výborně*.

V Praze 13. srpna 2020

PhDr. Dana Kratochvílová, Ph.D.